

ชื่อวิทยานิพนธ์ อากการปัสสาวะผิดปกติ ผลกระทบ และการจัดการกับอาการปัสสาวะผิดปกติด้วย
ตนเองของผู้ป่วยต่อมลูกหมากโต
ผู้เขียน นางสาวรัตนา พัฒนธรรมรัตน์
สาขาวิชา พยาบาลศาสตร์ (การพยาบาลผู้ใหญ่)
ปีการศึกษา 2547

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ ศึกษาความรุนแรงของอาการปัสสาวะผิดปกติ การจัดการ
กับอาการปัสสาวะผิดปกติ ผลกระทบ และความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยซึ่งมา
รับตรวจรักษาครั้งแรก ด้วยอาการปัสสาวะผิดปกติ ที่แผนกผู้ป่วยนอก คลินิกระบบทางเดินปัสสาวะ
ของโรงพยาบาลศูนย์ในภาคใต้ 2 แห่ง และแพทย์วินิจฉัยว่า เป็นต่อมลูกหมากโต จำนวนตัวอย่าง
88 คน เลือกแบบเฉพาะเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสอบถาม เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวม
ข้อมูล คือ 1) แบบบันทึกข้อมูลทั่วไป 2) แบบสอบถามความรุนแรงอาการปัสสาวะผิดปกติ (IPSS
หรือ AUA symptom Index) 3) แบบสอบถามการรับรู้ผลกระทบอาการปัสสาวะผิดปกติและ 4) แบบ
สอบถามการจัดการกับอาการปัสสาวะผิดปกติด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย ความถี่
ร้อยละ พิสัย ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
เพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความรุนแรงของอาการปัสสาวะผิดปกติ ในระดับมากแล้ว
จึงมาพบแพทย์ และอาการที่กลุ่มตัวอย่างมีบ่อยมาก 3 อันดับแรก คือ 1) ปวดปัสสาวะบ่อยตอน
กลางคืนในช่วงนอนหลับไปแล้ว 2) ปัสสาวะบ่อยแต่ละครั้งห่างไม่เกิน 2 ชั่วโมง 3) ปัสสาวะไม่พุ่ง
ปัสสาวะลำบาก การจัดการที่กลุ่มตัวอย่างใช้จัดการบ่อย 5 อันดับแรก คือ 1) ดูแลทางเดินไปห้องน้ำ
ให้โล่ง มีแสงสว่างเพียงพอ 2) จัดการเข้าห้องน้ำก่อนนอน ก่อนเดินทาง และก่อนออกจากบ้าน 3) รับประทานอาหาร
ที่มีเส้นใยอาหาร 4) รับประทานอาหารที่มีโปรตีนสูง และ 5) หลีกเลี่ยงเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์
กลุ่มตัวอย่างรับรู้ผลกระทบในภาพรวมระดับปานกลาง โดยระบุว่า การทำดำเนินประจำวันถูกรบกวน
มากที่สุด

2. ความรุนแรงของอาการปัสสาวะผิดปกติ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลกระทบของ
อาการปัสสาวะผิดปกติ ในระดับปานกลาง ($r = .45$, $p < .01$) แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการกับ
อาการด้วยตนเองโดยรวมและรายด้าน ยกเว้นด้านการแสวงหาความช่วยเหลือจากผู้อื่น ซึ่งมีความ
สัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำ ($r = .23$, $p < .05$)

3. ผลกระทบของอาการปัสสาวะผิดปกติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการจัดการกับอาการด้วยตนเองโดยรวม ในระดับปานกลาง ($r = .36$, $p < .01$) และมีความสัมพันธ์กับการจัดการด้านการป้องกันปัสสาวะเล็ดราด ($r = .35$, $p < .01$) ด้านการจัดการทั่วไป ($r = .22$, $p < .05$) ด้านการแสวงหาความช่วยเหลือจากผู้อื่น ($r = .35$, $p < .01$) แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการด้านอาหารและน้ำดื่ม

ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า ผู้ป่วยมีการจัดการกับอาการปัสสาวะผิดปกติด้วยตนเองก่อนมาพบแพทย์ ลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างความรุนแรงของอาการปัสสาวะผิดปกติ ผลการจัดการกับอาการปัสสาวะผิดปกติด้วยตนเอง และ ผลกระทบ ซึ่งให้เห็นความจำเป็นของการวิจัยเพื่ออธิบายทิศทาง ของความสัมพันธ์ที่ชัดเจน

Thesis Title	Urinary Symptoms, Impacts and Self Symptom–Management among Patients with Benign Prostatic Hyperplasia
Author	Miss Ratana Pathanatammarat
Major Program	Nursing Science (Adult Nursing)
Academic Year	2004

Abstract

This study aimed to explore urinary symptom severity and self symptom–management among patients with benign prostatic hyperplasia (BPH), their impact and their relationship. The purposive sample consisted of 88 patients who first visited the urology clinic and were diagnosed “BPH”. Questionnaires were used to seek demographic data, severity of urinary symptoms (IPSS or AUA symptom Index), impacts and self symptom–management. Percentage, range, mean, standard deviation and Pearson’s product moment correlation were used in data analysis. The results revealed:

1. The majority of the subjects had a high level of urinary symptom severity. Nocturia, repeated voiding within 2 hours, weak stream urine and urgent urination were the most frequently experienced by the subjects. The top five self symptom–management strategies that the subjects used were 1) having convenient access to a toilet; 2) emptying the bladder before leaving the house; 3) taking food fiber; 4) taking a high protein diet; and 5) avoiding drinking alcohol. The subjects reported a moderate impact and identified the most common impact of the urinary symptom severity was interference with daily activity.

2. The severity of urinary symptoms was positively correlated with urinary impacts score ($r = .45, p < .01$) but not with global self symptom-management or its dimensions except seeking help from another.

3. The impact was positively correlated with self-management ($r = .36, p < .01$) and all dimensions except the dimension of food and drink control.

This result showed that the patients had managed the symptoms on their own before they decided to see a doctor. Some strategies of the self symptom-management need to be encouraged. The relationships between urinary symptom severity, self symptom-management,

and the impacts in this study require further investigation to explain their causal relationships.